

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقتصاد و نظام سلامت: راه‌های کاربردی برای مدیران

مؤلف:

دکتر ستار رضایی

استادیار اقتصاد سلامت و انشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نوبت اول ۱۳۹۸

شماره کتابشناسی ملی: ایران ۵۸۶۴۹۴۶
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۱۲۰-۳-۶
سرشناسه: رضایی، ستار، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد در نظام سلامت: راهنمای کاربردی برای مدیران منابع الکترونیکی: کتاب ۱/ مولف ستار رضایی.
مشخصات نشر: کرمانشاه، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه، انتشارات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱ منبع برخط (س، ۴۹۴ ص):. جدول، نمودار.
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه.
نوع منبع الکترونیکی: فایل متنی (PDF)
یادداشت: دسترسی از طریق وب.
ویراست دیگر از اثر در قالب دیگر رسانه: اقتصاد در نظام سلامت: راهنمای کاربردی برای مدیران (کتاب ۱).
شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی کرمانشاه، انتشارات
موضوع: اقتصاد پزشکی
Medical Economics موضوع:
موضوع: بهداشت—مدیریت -- جنبه‌های اقتصادی
موضوع: Health Services Administration—Economics Aspects
موضوع: سلامت پروری - جنبه‌های اقتصادی
Health Promotion—Economics aspects
موضوع:
رده‌بندی کنگره: RA۴۱۰
رده‌بندی دیویی: ۳۳۸/۴۷۳۶۲۱
دسترسی و محل الکترونیک: <https://faradanaee.com>

انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

اقتصاد در نظام سلامت: راهنمای کاربردی برای مدیران

مولفان: ستار رضایی

ناشر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نوبت انتشار: اول

سال انتشار: ۱۳۹۸

بهاء: ۴۱۰۰۰۰ ریال

ISBN: 978-622-95120-3-6

تارنما: <https://pub.kums.ac.ir>

تقدیم به همسر و دختره هیمو به پاس
زمان‌هایی که از آنها دریغ داشتم

فهرست مطالب

فصل اول: مقدمه ای بر اقتصاد سلامت

- ۱-۱ اقتصاد در مراقبت سلامت؛ نگاه اجمالی ۷
- ۲-۱ چرا اقتصاد در سلامت کاربرد دارد؟ ۱۲
- ۳-۱ چارچوب اقتصاد سلامت ۱۸

فصل دوم: بازار خدمات سلامت

- ۱-۲ مقدمه ۳۳
- ۲-۲ بازار رقابت کامل ۳۴
- ۳-۲ دخالت دولت ۳۹
- ۴-۲ عدم اطمینان در تقاضا و عرضه ۴۱
- ۵-۲ اثرات برونی ۴۳
- ۱-۵-۲ ترجیحات نوع دوستانه ۵۰
- ۲-۵-۲ ترجیحات پدرمابانه ۵۱
- ۳-۵-۲ ترجیحات خودخواهانه ۵۱
- ۶-۲ عدم تقارن اطلاعاتی ۵۵
- ۱-۶-۲ راهکارهای کاهش و کنترل تقاضای القایی در نظام سلامت ۵۷
- ۷-۲ کیفیت خدمات سلامت ۵۸

فصل سوم: تقاضا برای مراقبت‌های سلامت

- ۱-۳ تقاضا برای خدمات سلامت ۶۳

۶۵	۲-۳ تقاضا
۶۷	۳-۳ منحنی تقاضا
۷۲	۴-۳ عوامل مؤثر بر تقاضا برای مصرف خدمات سلامتی
۷۳	۱-۴-۳ شدت بیماری
۷۳	۲-۴-۳ عوامل فرهنگی و جمعیت‌شناسی
۷۵	۱-۲-۴-۳ جنسیت و نژاد
۷۶	۲-۲-۴-۳ سطح تحصیلات
۷۹	۳-۴-۳ عوامل اقتصادی
۷۹	۱-۳-۴-۳ قیمت خدمات درمانی
۸۷	۲-۳-۴-۳ درآمد
۹۱	۳-۳-۴-۳ هزینه‌های زمان و رفت‌وآمد
۹۳	۴-۴-۳ نقش پزشکان در تقاضا برای خدمات درمانی
۹۵	۵-۴-۳ پوشش بیمه
۹۷	۶-۴-۳ کیفیت خدمات
۹۹	۷-۴-۳ اعتقادات و باورهای بیمار

فصل چهارم: تقاضا برای بیمه‌های سلامت

۱۰۵	۱-۴ مقدمه
۱۰۷	۲-۴ بیمه چیست؟
۱۰۸	۳-۴ اصطلاحات بیمه‌ای
۱۱۶	۴-۴ خصوصیات بیمه‌های سلامت
۱۲۰	۵-۴ تعیین‌کننده‌های تقاضا برای بیمه‌های سلامت
۱۲۲	۱-۵-۴ حق بیمه
۱۲۳	۲-۵-۴ درآمد افراد
۱۲۳	۳-۵-۴ سطح تحصیلات
۱۲۴	۴-۵-۴ احتمال بیمار شدن و میزان ضرر مورد انتظار
۱۲۴	۵-۵-۴ درجه ریسک‌گریزی

- ۶-۴ روش‌های تعیین حق بیمه ۱۲۸
- ۱-۶-۴ مالیات بر درآمد ۱۳۰
- ۲-۶-۴ مبتنی بر جامعه ۱۳۰
- ۳-۶-۴ مبتنی بر ریسک ۱۳۰
- ۷-۴ خطر اخلاقی ۱۳۳
- ۱-۷-۴ مخاطره اخلاقی پیشین و مخاطره اخلاقی پسین ۱۳۵
- ۲-۷-۴ مخاطره اخلاقی ناشی از اطلاعات پنهانی و یا اقدام‌های پنهانی ۱۳۶
- ۳-۷-۴ مخاطرات اخلاقی مصرف‌کننده و مخاطرات اخلاقی ارائه‌کننده .. ۱۳۷
- ۸-۴ خطرات اخلاقی و کشش‌پذیری تقاضا ۱۳۹
- ۹-۴ تأثیر مخاطرات اخلاقی بر جامعه و نظام سلامت ۱۴۱
- ۱-۹-۴ کاهش رفاه ۱۴۱
- ۲-۹-۴ افزایش حق بیمه‌ها ۱۴۳
- ۳-۹-۴ اثرات بیرونی منفی ۱۴۳
- ۴-۹-۴ کاهش کارایی فنی - تخصیصی و مصرف غیرضروری ۱۴۳
- ۱۰-۴ روش‌های کاهش مخاطرات اخلاقی ۱۴۵
- ۱-۱۰-۴ کنترل مخاطرات اخلاقی در طرف تقاضا (بیمار) ۱۴۵
- ۲-۱۰-۴ کنترل مخاطرات اخلاقی در طرف عرضه (پزشک) ۱۴۷
- ۱-۲-۱۰-۴ روش‌های گذشته‌نگر ۱۴۷
- ۲-۲-۱۰-۴ روش‌های آینده‌نگر ۱۴۸
- ۳-۲-۱۰-۴ سایر روش‌های کنترل مخاطرات اخلاقی ۱۴۹
- ۱۱-۴ انتخاب معکوس یا نامساعد ۱۵۰
- ۱-۱۱-۴ روش‌های کنترل انتخاب معکوس ۱۵۴
- ۱۲-۴ دست‌چین کردن (نخبه‌گزینی) ۱۵۵
- ۱۳-۴ وضعیت بیمه‌های سلامت در ایران ۱۵۶
- ۱۴-۴ چالش‌های بیمه‌های سلامت در کشور ۱۶۱